

Давидюк Т. В.
доктор економічних наук, професор

Москаленко О. В.
кандидат економічних наук
Харківський інститут банківської справи
Університету банківської справи НБУ (м. Київ)

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ПОТУЖНИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ

Наростаюча глобалізація, необхідність приєднання суспільства в загальносвітові процеси, стрімкий технологічний прогрес призводять до потреби у фахівцях нового типу, що володіють якісно новими знаннями, інформаційними технологіями, здатних адекватно адаптуватися до економічних, технологічних та інформаційних реалій сучасного світу.

У економіці України відбуваються суттєві зміни, обумовлені глобалізацією підприємницької діяльності, швидкими темпами розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій, що призводить до змін в підходах до управління діяльністю суб'єктів господарювання, зумовлює можливість наближення системи бухгалтерського обліку до загальноєвропейського та міжнародного рівня. Найбільшим попитом користуються фахівці, здатні працювати саме в цих умовах.

У зв'язку з цим змінюється роль обліково-аналітичної системи підприємства, суттєвому коригуванню підлягають методологічні та методичні аспекти організації бухгалтерського обліку.

Проте при підготовці таких фахівців у вищих навчальних закладах України виникають проблеми, пов'язані з різними уявленнями про компетентнісні характеристики таких фахівців, а отже і методичними підходами до їх підготовки, в сучасних умовах господарювання підприємств та розвитку вітчизняної системи вищої освіти.

Протягом багатьох десятиріч головним завданням вітчизняного бухгалтерського обліку було забезпечення збереження соціалістичної власності. Бухгалтер офіційно

розглядався як державний контролер. Його діяльність обмежувалась, як правило, обліком витрат, калькуляцією собівартості, контролем за зберіганням соціалістичної власності і визначенням ступеня виконання планових показників. Поняття прибутку, збитку, втраченої користі та багато інших мали переважно абстрактний характер. Зараз ці поняття наповнені реальним змістом і для власників підприємств, і для бухгалтерів [18], адже на даному етапі прослідковуються структурні зміни, що передбачають удосконалення безпосередньо функцій самого бухгалтера. Завдання бухгалтера або бухгалтерської служби полягає у формуванні якісної, достовірної й повної інформації про ведення господарської діяльності та її результати. Її правильне використання дозволяє розробити оптимальні управлінські та фінансові рішення.

Обов'язки, що покладаються на головного бухгалтера і апарат бухгалтерії, вимагають від усіх облікових працівників глибоких професійних знань, вдумливого ставлення до справи, принциповості, стійкості у відстоюванні норм законності [2]. Згідно з твердженням Я.В. Соколова, професійне судження є “думкою, добросовісно висловленою професійним бухгалтером стосовно господарської ситуації і корисною як для її опису, так і для прийняття дієвих управлінських рішень” [4]. Ключовим поняттям в цьому визначенні, з точки зору бухгалтерської професії, є добросовісність бухгалтера. Ця категорія відноситься до розряду моральних. Згідно з тлумачним словником Ожегова С.І. “добросовісний” означає “чесно виконуючий свої зобов'язання, обов'язки” [3, с. 165]. Стосовно бухгалтерської професії це означає, що бухгалтеру при прийнятті рішень необхідно бути достатньо професійним та об'єктивним. Він не повинен орієнтуватися на власну вигоду чи на інтереси будь-кого з учасників господарського процесу [1].

Не менша роль обізнаності облікових працівників у сучасних інформаційних системах, що використовуються суб'єктами господарювання. Виступаючи частиною загальної інформаційної системи управління підприємством, вміння бухгалтера вчасно й достовірно сформулювати й проаналізувати масив обліково-аналітичної інформації, сформованої з використанням

сучасних комп'ютерних систем, служить базисом для забезпечення економічної безпеки підприємства, яка за сучасних умов зростаючої конкурентоспроможності бізнесу, набуває властивостей інформаційних систем стратегічного типу.

Формування якісного професійного судження щодо шляхів використання комп'ютерних програм в процесі управління діяльністю підприємства передбачає серйозну підготовку фахівця, яка можлива тільки при високому рівні професійної бухгалтерської освіти. Необхідним є підготовка достатньої кількості фахівців, які розуміють концепції і конкретні правила формування інформації в бухгалтерському обліку і звітності та володіють сучасними комп'ютерними програмами, призначеними для ведення бухгалтерського обліку, підготовки бухгалтерської звітності в цілях забезпечення ефективного управління діяльністю підприємства.

Випускники вітчизняних вищих навчальних закладів повинні бути теоретично і професійно підготовлені до нових умов роботи в умовах постіндустріального суспільства, де ставляться високі вимоги до професійного та кваліфікаційного рівня бухгалтерів, аудиторів, аналітиків. Кваліфікованим вважається фахівець, який вміє вести бухгалтерський облік, здійснювати економічний аналіз з використанням комп'ютерної техніки для підвищення якості вихідної облікової інформації, її оперативності, точності та об'єктивності, забезпечення ефективності прийняття управлінських рішень.

До навчальних планів підготовки бакалаврів, спеціалістів, магістрів напряму підготовки (спеціальності) «Облік і аудит» вищих навчальних закладів України включено такі дисципліни як: «Інформаційних систем і технології в бухгалтерському обліку», «Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті», що свідчить про значну роль інформаційних технологій в діяльності професійних бухгалтерів, аудиторів, аналітиків. Проте змістовне наповнення тем зазначених дисциплін потребує розширення з врахуванням професійної та практичної підготовки бакалавра, спеціаліста й магістра напряму підготовки «Облік і аудит». Адже головним показником ефективності навчання повинна стати не просто сума знань, які студент

засвоїв в процесі перебування у ВНЗ, а здатність до їх самостійного отримання, самонавчання, вміння користуватися джерелами і засобами інформації, постійно підвищувати рівень своєї освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коробова Н.М. Професійне судження бухгалтера та його місце в організації обліку на сільськогосподарському підприємств / Н.М. Коробова. – Облік і фінанси АПК. – 2010. – № 1. – С. 51-54.
2. Ножова Г.М. Професія цілеспрямованих і справедливих. Колективний портрет кафедри обліку та аудиту ДВНЗ “Ужгородський національний університет” / Г.М. Ножова, Й.Я. Даньків. – Ужгород: УжНУ Карпатська вежа, 2011. – 132 с.
3. Ожегов С.И. Толковый словарь русского языка / Ожегов С.И., Шведова Н.Ю. – М., 1996. – 928 с.
4. Соколов Я.В. Профессиональное суждение бухгалтера: итоги минувшего века / Я.В. Соколов, Т.О. Терентьева // Бухгалтерский учет. – 2001. – № 12. – С. 53–57.